

5-letni plan razvoja programa ZORA 2022–2026

OSNUTEK ZA SPLETNO STRAN PROGRAMA ZORA

9. 5. 2021

Državni program ZORA

Dolgoročni namen zgodnjega odkrivanja in zdravljenja predrakavih in zgodnjih rakavih sprememb v programu ZORA je pomembno doprinesti k eliminaciji raka materničnega vratu v Sloveniji.

Cilj 1: Ohraniti 3-letno pregledanost ciljne skupine žensk med 72 % in 75 %, zmanjšati razlike v pregledanosti žensk glede na starostne skupine in občine stalnega bivališča na razliko največ 20 odstotnih točk ter preprečevati priložnostno (oportunistično) presejanje. Nosilec: OI

Ukrep 1: V času pandemije COVID-19 redno spremljati število presejalnih testov, pregledanost in breme predrakavih ter rakavih sprememb materničnega vratu ter s poročanjem ter redno komunikacijo z izvajalci, odločevalci in mediji upravljati program ZORA na način, da v času pandemije COVID-19 3-letna pregledanost ostane nad ciljno vrednostjo 70 %. Nosilec: OI

Ukrep 2: Do konca leta 2022 uvesti centralno vabljenje na presejalni pregled v času 3 leta +/- 3 meseci po zadnjem brisu materničnega vratu, po implementaciji prenovljenega informacijskega sistema programa ZORA. Nosilec: OI v sodelovanju z izvajalci.

Ukrep 3: Do konca leta 2023 raziskati neenakosti v pregledanosti žensk v programu ZORA. Pripraviti predlog za zmanjšanje neodzivnosti in neenakosti v okviru prenovljene presejalne politike programa ZORA. Nosilec: OI

Ukrep 4: Spremljati razširjenost priložnostnega presejanja (presejanje izven priporočenih starostnih skupin ali presejalnih intervalov, uporaba drugih testov, metod, smernic kot so priporočene v Sloveniji) na podlagi rutinsko zbranih podatkov v registru ZORA, komunikacije z izvajalci in ženskami ter se ustrezno odzvati v kolikor se priložnostno presajanje razmahne. Nosilec: OI v sodelovanju z izvajalci

Cilj 2: Do konca leta 2023 standardizirati in reorganizirati dejavnost kolposkopije na državni ravni z namenom zagotavljanja enako dostopne, kakovostne in enako ovrednotene obravnave pri vseh izvajalcih kolposkopske preiskave. Nosilci: OI, MZ, ZZS

Ukrep 1: Do konca leta 2022 standardizirati kolposkopsko preiskavo. Nosilec: OI v sodelovanju z izvajalci programa ZORA, ZGO-SZD in RSK za ginekologijo in porodništvo.

Ukrep 2: Do konca leta 2022 zagotoviti centralno zbiranje podatkov o vseh kolposkopskih preiskavah v Sloveniji v registru ZORA. Nosilec: OI v sodelovanju z izvajalci programa ZORA.

Ukrep 3: Do konca leta 2023 reorganizirati dejavnost kolposkopije na državni ravni, med drugim vezati plačilo opravljene storitve na kolposkopski izvid v informacijskem sistemu programa ZORA. Nosilec: OI, MZ, ZZS, v sodelovanju z izvajalci, ZGO-SZD in RSK za ginekologijo in porodništvo.

Ukrep 4: Do konca leta 2024 zasnovati in implementirati multidisciplinarne konzilije v kolposkopskih centrih za obravnavo žensk s predrakavimi spremembami materničnega vratu, v skladu s Programskimi smernicami ZORA. Nosilec: OI v sodelovanju z izvajalci, ZGO-SZD in RSK za ginekologijo in porodništvo.

Cilj 3: Do sredine leta 2025 implementirati tekočinsko tehnologijo in zagotoviti kakovostno in stabilno citopatološko diagnostiko materničnega vratu v času priprav na spremembe presejalne politike programa ZORA. Nosilci: OI, MZ, ZZS

Ukrep 1: Do konca leta 2023 zaključiti pilotno študijo za uvajanje tekočinske tehnologije v program ZORA in usposobiti slovenske presejalce in citopatologe za ocenjevanje tekočinskih preparatov materničnega vratu. Nosilec: OI in izvajalci programa ZORA

Ukrep 2: Do konca leta 2023 pripraviti predlog in finančno oceno za implementacijo tekočinske tehnologije v program ZORA ter pripraviti vlogo za splošni dogovor 2024. Nosilec: OI, MZ, ZZS, Združenje zdravstvenih zavodov Slovenije, v sodelovanju z izvajalci programa ZORA

Ukrep 3: Do konca leta 2024 implementirati tekočinsko tehnologijo za citološki pregled brisa materničnega vratu na ravni države. Nosilec: OI in izvajalci programa ZORA

Ukrep 4: V času priprav na spremembo presejalne politike spremljati kakovost citopatološke diagnostike in obremenitve presejalcev in citopatologov v vseh slovenskih citopatoloških laboratorijih ter ukrepati ob poslabšanju kakovosti dela ali kritičnem pomanjkanju kadra v laboratorijih. Nosilec: OI, MZ, ZZS, v sodelovanju z izvajalci programa ZORA

Ukrep 5: Do konca leta 2023 vezati plačilo opravljene citološke storitve za preglede vseh brisov materničnega vratu na citološki izvid v informacijskem sistemu programa ZORA ter zagotoviti plačilo storitve neposredno laboratoriju. Nosilci: OI, MZ, ZZS

Cilj 4: Do konca leta 2026 Implementirati prenovljeno presejalno politiko programa ZORA na ravni države. Nosilec: OI, MZ, ZZS

Ukrep 1: Do konca leta 2022 izvesti poglobljeno analizo učinka cepljenja na predrakave spremembe materničnega vratu v Sloveniji. Nosilec: OI, NIJZ, Inštitut za mikrobiologijo Medicinske fakultete v Ljubljani (IMI)

Ukrep 2: Do konca leta 2022 izvesti poglobljeno analizo 10-letnega spremljanja žensk po presejalnem brisu materničnega vratu in testu HPV. Nosilec: OI, NIJZ, Inštitut za mikrobiologijo Medicinske fakultete v Ljubljani (IMI)

Ukrep 3: Do konca leta 2023 izvesti sistematični pregled literature in pripraviti poročilo o izsledkih raziskav in praksah na področju sprememb v presejalnih politikah v tujini s pripravo z dokazi podprtega in slovenskemu okolju prilagojenega preliminarne predloga za spremembo presejalne politike programa ZORA. Nosilec: OI

Ukrep 4: Do konca leta 2025 izvesti pilotno implementacijsko raziskavo pred dokončno odločitvijo o spremembi presejalne politike v programu ZORA do konca leta 2025. Nosilec: OI

Ukrep 5: Do konca leta 2025 pripraviti predlog spremenjene presejalne politike za Zdravstveni svet in odločitev na ravni države. Nosilci: OI, MZ, ZZS, v sodelovanju z izvajalci programa ZORA

Cilj 5: Do konca leta 2026 implementirati prenovljen informacijski sistem programa ZORA (Zorica) prilagojen prenovljeni presejalni politiki programa ZORA. Nosilec: OI

Ukrep 1: Do konca leta 2022 implementirati prenovljen informacijski sistem ZORA za področje vabljenja na presejalne preglede in obveščanja o izvidih, spremljanje obravnave žensk ter opozarjanje na odstopanja, ginekologije, citopatologije in molekularne diagnostike ter nujne prilagoditve po implementaciji. Nosilec: OI

Ukrep 2: Do konca leta 2022 prenoviti podatkovno skladišče registra ZORA. Nosilec: OI

Ukrep 3: Do konca leta 2023 implementirati prenovljen informacijski sistem ZORA za področje histopatologije ter nujne prilagoditve po implementaciji. Nosilec: OI

Ukrep 4: Do konca leta 2026 prilagoditi informacijski sistem programa ZORA glede na potrebe prenovljene presejalne politike. Nosilec: OI

Časovnica

2022

- Izvajanje ukrepov za ohranjanje 3-letne pregledanosti nad 70 % v času pandemije (1/1)
- Implementacija centralnega vabljenja na 3 leta +/-3 mesece po zadnjem brisu (1/2)
- Standardizacija kolposkopske preiskave na ravni države (2/1)
- Registracija kolposkopske preiskave v informacijskem sistemu ZORA (2/2)
- Zaključek analize učinka cepljenja na pojavljanje predrakavih sprememb materničnega vratu v Sloveniji (4/1)
- Zaključek analize 10-letnega spremljanja žensk po presejanem brisu materničnega vratu in testu HPV (4/2)
- 1. faza implementacije Zorice (5/1)
- Prenova podatkovnega skladišča informacijskega sistema programa ZORA (5/2)

2023

- 2. faza implementacije Zorice (5/3)
- Analiza in predlog za zmanjšanje neodzivnosti in neenakosti v pregledanosti žensk v programu ZORA (1/3).
- Reorganizacija kolposkopije na državni ravni (2/3)
- Preliminarni plan spremembe presejalne politike ZORA (4/3)
- Zaključek študije za implementacijo tekočinske tehnologije in usposobiti presejalce in citopatologe za ocenjevanje tekočinskih preparatov (3/1)
- Priprava predloga in finančne ocene za implementacijo tekočinske tehnologije in priprava vloge za splošni dogovor (3/2)
- Vezava plačila opravljene citološke storitve na citološki izvid v informacijskem sistemu ZORA in zagotoviti plačilo storitve neposredno laboratoriju (3/5)

2024

- Implementacija multidisciplinarnih konzilijev za ženske s predrakavimi spremembami materničnega vratu v kolposkopskih centrih (2/4)
- Implementacija tekočinskih tehnologij za citološki pregled brisa materničnega vratu na ravni države (3/3)

2025

- Zaključek pilotne implementacije nove presejalne politike (4/4)
- Vloga za spremembo presejalne politike programa ZORA vložena na Zdravstven svet (4/5)

2026

- Informacijski sistem programa ZORA prilagojen spremenjeni presejalni politiki (5/4)